

NGAAHI LILIU KI HE NCEA 'O E 2021

Koe'uhi' ko e toe tu'utu'uni 'a e Pule'anga Nu'usila' ke tau nofo ma'u 'i 'api koe'uhi' ko e Koviti-19, 'oku 'i ai leva 'a e ngaahi uesia 'oku hoko ki he ako 'a 'etau fānau' mo 'enau ngaahi 'asesimeni'. Ko e uesia ko'eni', 'oku' ne 'omai e ngaahi liliu ki he NCEA, Sivi Sikolasipi 'a Nu'usila', pea pehē ki he Sivi ki he ngaahi 'Univesiti'. Ko e ngaahi liliu ko 'eni', 'e tokoni ia ki he fānau ako', ke 'oange ha ngaahi faingamālie ke nau lava ai 'o ma'u e ngaahi tu'unga faka-ako 'oku nau feinga ki ai'.

Ko e ngaahi liliu ko'eni', 'e fakahoko ia kapau ko ho 'apiako' 'oku 'i he fakatokanga lēvolo 3 pe 4 'i he 'aho ako fakakātoa 'e 20 pe lahi ange ai 'i he ta'u' ni.

'Oku 'uhinga nai 'eni ki he ha', 'i he'ene felāve'i mo 'etau fānau ako'?

Ko e lahi ange ho'o kulētiti 'oku ma'u', ko e lahi ange ia e me'a 'oku totonu ke ke ma'u', 'o hangē ko 'eni':

- Ko e kulētiti 'e 5 kotoa 'oku' ke ma'u mei ho'o 'asesimeni fakaloto-'apiako' (internal assessment) pe ko ho'o sivi', te ke ma'u ai ho'o kulētiti makehe 'e 1. Ko e ngaahi kulētiti makehe ko 'eni' 'oku ui ia ko e Kulētiti Fakahounga Ako (Learning Recognition Credits - LRCs).
 - (i) 'E a'u ki he Kulētiti Fakahounga Ako 'e 10 te ke ma'u he ta'u' ni, pea 'e lava ke kau ia he lau ki ho'o kulētiti 'e 80 'oku fiema'u ki ho'o NCEA Lēvolo 1.
 - (ii) 'E a'u ki he Kulētiti Fakahounga Ako 'e 8 te ke ma'u he ta'u' ni, pea 'e lava ke lau ia ki he kulētiti 'e 60 'oku fiema'u ki he Lēvolo 2 mo e Lēvolo 3.

'Oku malava ke ma'u ha'o tohi fakamo'oni ako fakafo'ilēsoni mo fakalēvolo.

- Ke ma'u ha'o tohi fakamo'oni ako he levolo takitaha, 'e fiema'u pē ho'o kulētiti 'e 46 ki he Lava Ma'olunga pe Lava Haohaoa', kae 'ikai ko e 50 kuo tau anga maheni kiai'.
- Ke ma'u ha'o tohi fakamo'oni ako fakafo'ilesoni, 'e fiema'u pē ho'o kulētiti 'e 12 ki he Lava' pe Lava Ma'olunga pe Lava Haohaoa 'i ha fo'i lesoni, kae 'ikai ko e 14. 'E kei fiema'u pe foki 'a e fo'i kulētiti ai 'e 3 ko e ha'u ia mei he sivi' mo e 3 mei he asesimeni fakaloto'apiako'.
- Ko e ngaahi kulētiti te ke ma'u mei he Kulētiti Fakahounga Ako', 'oku 'ikai ke lau ia ki he fakamo'oni pē 'oku' ke ma'u e Lava Ma'olunga pe Lava Haohaoa'.

'Oku liliu foki mo e Sivi Hū ki he 'Univesiti'

- Ko e fiema'u ki he lava 'i he Sivi Hū ki he 'Univesiti', kuo holoki ia mei' he kulētiti 'e 14 ki he 12, 'i he lēsoni 'e 3 kuo 'osi tali ke kau ki he sivi hū ki he 'Univesiti'. 'Oku kei fiema'u pē ke lava ho'o lēvolo 3 pehē foki ki ho'o lēvolo 3 Literacy mo e Numeracy.

'Oku lahi ange ho taimi ke ke ako ai ki he sivi'

- Kuo 'osi toloi 'a e ngaahi 'aho ke tānaki ai e portfolio, ngaahi sivi NCEA mo e Sikolasipi, koe'uhi' ke lahiange 'a e taimi ke ako mo teuteu ai fānau ako ki he sivi'.

Ko e hā leva 'eku me'a ke fai'?

Ngāue mālohi ke fakapapau'i 'oku ke lava'i 'a e lahi taha te ke malava 'i he ngaahi kaveinga 'oku' ke sivi ai. Ko ho'o kau faiako te nau tokoni atu, ke muimui'i 'a e fakalalakaka ho'o ako'.

'Oku 'ikai ha me'a ia 'e toe fiema'u ke ke fai, ke ma'u ai ho'o Kulētiti Fakahounga Ako'. 'E fai e ngāue kotoa 'e he NZQA ke tānaki 'a e ola ho'o ako', ki mu'a pea toki 'oatu kiate koe 'a e ola'.

Fakapapau'i 'oku' ke 'ilo 'a e taimi ke tānaki ai ho'o ngaahi portfolio, pea' ke toe vakai'i 'a e taimi tēpile fo'ou ki he sivi'.

Kapau 'oku 'i ai ha me'a 'oku ta'emahino, pea' ke fetu'utaki ki ho'o Dean pē ko e tokotaha 'i ho 'apiako' 'oku' ne tokanga'i 'a e tafa'aki ki he NCEA, pe ko ho'o telefoni ki he NZQA 'i he fika telefoni – 0800-697-296.